č. j. 5 A 110/2002 - 25

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobce: K. H.**, zastoupen Mgr. Ivanem Sobolem, advokátem, se sídlem Křižkovského 14, 130 00 Praha 3, proti **žalovanému: Ministerstvo zemědělství**, se sídlem Těšnov 17, 117 05 Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. 17565/2002 – 5050 ze dne 12. 7. 2002,

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného č. j. 17565/2002 – 5050 ze dne 12. 7. 2002 **se zrušuje** pro nezákonnost a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci k rukám jeho právního zástupce na nákladech řízení částku 4650 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobou podanou u Vrchního soudu v Praze se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného č. j. 17565/2002 – 5050 ze dne 12. 7. 2002, kterým bylo rozhodnuto o žalobcově odvolání proti předchozímu rozhodnutí Okresního úřadu Pelhřimov ze dne 18. 2. 2000, č. j. RŽP/1486/00/3 - 221/10 - Fr, tak, že odvoláním napadené rozhodnutí bylo změněno v 1. výrokové části tak, že pokuta se snižuje na částku 50 000 Kč, přitom ohledně zbylých částí napadeného rozhodnutí bylo rozhodnuto, že „ve zbytku se rozhodnutí nemění“.

Žalobce namítá, že přestože v předchozím soudním řízení Vrchní soud v Praze rozhodnutím č. j. 5 A 112/2000 - 22 ze dne 7. 5. 2002 konstatoval, že předchozí rozhodnutí žalovaného bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci, aniž by žalovaný tuto vadu v řízení o odvolání odstranil, žalovaný tento názor soudu nerespektoval a namísto doplnění nedostatečně zjištěného skutkového stavu provedením nových důkazů v novém rozhodnutí, které je nyní napadáno, opakovaně zhodnotil ten skutkový stav, který již byl zjištěn. Z tohoto důvodu žalobce navrhuje, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc mu vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření důvodnost žaloby popírá. Konstatoval-li v předchozím soudním řízení Vrchní soud v Praze, že žalovaný vyvodil žalobcovu odpovědnost i za jednání, kterého se žalobce nemohl dopustit, neboť nebyl vlastníkem lesa, pak žalobcova odpovědnost za porušení zákona tím nebyla nijak zmenšena. Proto také tato skutečnost nebyla ani důvodem pro snížení pokuty. Vrchní soud v Praze dále konstatoval, že nebylo dostatečně prokázáno provádění těžby žalobcem. Touto námitkou se žalovaný dle svého vyjádření v odůvodnění napadeného rozhodnutí zabýval, přitom žalovaný navíc dodává, že vyjádření p.V. F. ze dne 17. 12. 1999 vyhodnotil jako důkaz věrohodný. Žalovaný tak dospěl k závěru, že shromážděné důkazy o provádění těžby žalovaným jsou dostatečné a že ani případný dodatečný výslech zbývajících členů pracovní skupiny, který by byl proveden s téměř dvouletým odstupem od provádění těžby, by nepřinesl žádné nové poznatky, nehledě k tomu, že by došlo k dalším zbytečným průtahům v řízení. Pokud jde o závěr Vrchního soudu o tom, že těžba bez vědomí odborného lesního hospodáře může být vztažena jen k porušení § 33 odst. 3 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění zákona č. 238/1999 Sb. (dále jen „lesní zákon“), které mohl porušit jen vlastník lesa, přitom z upozornění žalobce, jak je dokumentováno, nelze vůči žalobci ničeho dovozovat, tu žalovaný dospěl k závěru, že vrchní soud nevzal v úvahu všechny skutečnosti doložené ve spisu, jednak některá další ustanovení lesního zákona (především § 52). Žalovaný má za to, že právní názor Vrchního soudu v Praze respektoval a navrhuje, aby žaloba byla zamítnuta.

Práva repliky žalobce nevyužil.

Pokud jde o příslušnost soudů k rozhodování v této věci, žaloba byla podána Vrchnímu soudu v Praze podle právního stavu účinného do 31. 12. 2002. Dnem 1. 1. 2003 nabyl účinnosti zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), jímž se mimo jiné řídí postup soudů, účastníků řízení a dalších osob ve správním soudnictví. Podle tohoto zákona se postupuje i ve věcech správního soudnictví, v nichž byla podána žaloba podle části páté hlavy druhé občanského soudního řádu, o níž soud nerozhodl do 31. 12. 2002. V souladu s ustanovením § 132 s. ř. s. tak tuto právní věc, v níž byla do 31. 12. 2002 dána věcná příslušnost Vrchního soudu v Praze, převzal a v řízení o ní pokračoval Nejvyšší správní soud, který ji podle § 130 odst. 1 s. ř. s. dokončil podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s., a to bez nařízení jednání, neboť s takovým postupem soudu podle § 51 s. ř. s. nevyjádřil žádný z účastníků řízení svůj nesouhlas.

Z obsahu spisů, jež byly předloženy, Nejvyšší správní soud zjistil, že žalovaný dne 19. 6. 2000 vydal rozhodnutí č. j. 972/2000 - Les, kterým zamítl žalobcovo odvolání proti předchozímu rozhodnutí Okresního úřadu Pelhřimov ze dne 18. 2. 2000, kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 100 000 Kč za poškození lesa na lesních pozemcích p. č. 191/4 a 191/5 v k. ú. B. u H. C. způsobené těžbou dřeva v období měsíců listopad – prosinec 1999. Žalovaný opřel své rozhodnutí o skutečnost, že žalobce prováděl těžbu v rozporu se zákonem, a to i poté, kdy byl na její nepřípustnost výslovně upozorněn

lesním hospodářem i Policií ČR, a poté, kdy mu bylo uloženo předběžné opatření k zastavení těžby. Toto rozhodnutí napadl žalobce u Vrchního soudu v Praze, který je dne 7. 5. 2002 rozsudkem č. j. 5A 112/2000 - 22 zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Důvodem ke zrušení byla skutečnost, že žalobce byl postihován za jednání, kterého se nemohl dopustit, neboť nebyl vlastníkem lesa. Ustanovení § 33 odst. 3 lesního zákona, které měl žalobce porušit, totiž dopadá jen na vlastníka lesa. Kromě toho dospěl Vrchní soud v Praze k závěru, že v řízení nebylo dostatečně prokázáno provádění těžby žalobcem; rozhodnutí žalovaného totiž vycházelo z vyjádření pana V. F. ze dne 17. 12. 1999, v němž uvedl, že těžba lesa byla objednána vlastníkem lesa u něho a že si provedení prací dohodl se žalobcem, který měl oprávnění k těžbě, a že také z tohoto důvodu žalobce těžbu prováděl. Nešlo však o svědeckou výpověď, ale o vyjádření účastníka jiného sankčního správního řízení. Takové vyjádření může být v jiném řízení důkazem listinným a jako listina musí být také hodnocena. Jestliže žalobce v odvolání, o němž žalovaný rozhodoval, provádění těžby popíral, pak žalovaný byl v napadeném rozhodnutí povinen provést hodnocení věrohodnosti tohoto důkazu, což neučinil. Ve správním spisu je podle Vrchního soudu v Praze založena svědecká výpověď – oznámení odborného lesního hospodáře J. B. ze dne 23. 11. 1999 a ze dne 22. 12. 1999, úřední záznam Policie ČR ze dne 25. 11. 1999 a protokoly o místním šetření ze dne 16. 12. 1999 a 22. 12. 1999, ale v žádném z těchto podkladů není uvedeno, že žalobce těžbu prováděl. Podle protokolů sepsaných na místě samém je přitom zřejmé, že na místě byla přistižena celá pracovní skupina a výslech těchto svědků by podle Vrchního soudu v Praze nepochybně odstranil pochybnosti o tom, zda žalobce těžbu prováděl či nikoli. Za dané situace tedy Vrchní soud v Praze uzavřel, že žalobci lze přisvědčit v tom, že v řízení nebylo dostatečně prokázáno provádění těžby žalobcem. Ostatní žalobcovy námitky byly z pohledu mezí soudního přezkumu shledány jako nedůvodné či důvodné pouze zčásti. V dalším průběhu správního řízení před žalovaným, jež následovalo po zrušení jeho předchozího rozhodnutí, žalovaný dokazování v žádném směru nedoplňoval. V nyní napadaném rozhodnutí žalovaný mimo jiné konstatoval, že podrobně zhodnotil obsah spisu, přihlédl k vyjádření žalobce a ke všem ostatním shromážděným listinným důkazům a dospěl k závěru, že je nesporným, že těžbu dřeva v lese na pozemcích p. č. 191/4 a p. č. 191/5 v k. ú. B. u H. C. v listopadu a v prosinci 1999 prováděla skupina osob, mezi kterými byl i žalobce, který jako jediná osoba z uvedené skupiny měl živnostenské oprávnění k výkonu živnosti „Práce s motorovou pilou a přibližování dřeva“. Jde o činnost náročnou, ohledně níž žalovaný důvodně předpokládá, že jí z celé skupiny osob byl způsobilý odborně vykonat pouze žalobce. Tvrzení žalobcovo obsažené v odvolání, o němž žalovaný rozhodoval, že neprováděl těžbu dřeva, je tak dle žalovaného účelové a nepravdivé. Důkazy shromážděné v dosavadním řízení postačují k vyvození závěrů o činnosti žalobce, resp. o míře a způsobu účasti na předmětné těžbě dřeva. Z tohoto důvodu žalovaný dospěl k závěru, že není zapotřebí doplnění dokazování provádět. Rozhodnutí žalovaného bylo žalobci doručeno dne 18. 7. 2002 a ten je dne 28. 8. 2002 napadl žalobou u soudu.

Nejvyšší správní soud tedy v mezích uplatněných žalobních důvodů rozhodnutí žalovaného přezkoumal, a přestože výroková část napadeného rozhodnutí žalovaného není zcela přesně formulována, je nepochybné, že v části výše pokuty bylo předchozí rozhodnutí správního orgánu I. stupně podle § 59 odst. 2 správního řádu změněno a ve zbytku bylo odvolání zamítnuto a napadené rozhodnutí potvrzeno, napadené rozhodnutí považuje za rozhodnutí přezkoumatelné, přičemž dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Podle § 250j odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2002, tedy v době, kdy žalovaný ve věci po zrušení jeho předchozího rozhodnutí opětovně rozhodoval, byly správní orgány vázány právním názorem soudu.

Obdobné pravidlo závaznosti pravomocného rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je ostatně i za současné právní úpravy podáváno z § 54 odst. 6 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Základním smyslem tohoto pravidla bylo zajistit, aby právní závěry soudů, k nimž příslušné soudy dospěly v rámci přezkumu rozhodovací činnosti správních orgánů, byly v dalším rozhodování těchto správních orgánů plně respektovány. Aby mohl být správní orgán v konkrétním případě právním názorem soudu vázán, je zapotřebí, aby z rozsudku, jímž se rozhodnutí správního orgánu rušilo a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení, zřetelně vyplývalo, jaký právní názor soud zaujal a z jakého důvodu tak bylo rozhodnutí správního orgánu zrušeno. V posuzované věci je podstatné, že Vrchní soud v Praze dospěl při přezkumu předchozího rozhodnutí žalovaného v rozsudku č. j. 5 A 112/2000 - 22 ze dne 7. 5. 2002 mimo jiné k závěru, že v řízení nebylo dostatečně prokázáno provádění těžby žalobcem. Konstatoval-li Vrchní soud v Praze, že ve správním spisu, jenž byl podkladem rozhodnutí žalovaného, byla založena svědecká výpověď – oznámení odborného lesního hospodáře J. B. ze dne 23. 11. 1999 a ze dne 22. 12. 1999, úřední záznam Policie ČR ze dne 25. 11. 1999 a protokoly o místním šetření ze dne 16. 12. 1999 a 22. 12. 1999, avšak z žádného z těchto podkladů nevyplývá, že by žalobce těžbu prováděl, přitom pochybnosti o tom, zda žalobce skutečně těžbu prováděl či nikoli, by mohly odstranit výslechy svědků, tj. osob, které byly při těžbě dřeva v lese přítomny, pak z toho zřetelně vyplývá, že podle Vrchního soudu v Praze v řízení před žalovaným nebylo dostatečně prokázáno provádění těžby žalobcem, což bylo mimo jiné důvodem ke zrušení jeho rozhodnutí. Dospěl-li za této situace žalovaný po zrušení jeho předchozího rozhodnutí k závěru, že důkazy shromážděné v dosavadním řízení naopak postačují k vyvození závěrů o činnosti žalobce, resp. o míře a způsobu účasti na předmětné těžbě dřeva, a z tohoto důvodu není zapotřebí doplnění dokazování provádět, pak dospěl k opačnému závěru, než který pro něj z rozhodnutí soudu závazně vyplynul; zřetelně formulovaný názor soudu tedy v dalším průběhu správního řízení nerespektoval. Na této skutečnosti nic nemění ani podrobnější odůvodnění závěru žalovaného, že se žalobce skutečně jemu vytýkaného jednání dopustil, obsažené v jeho nyní napadaném rozhodnutí.

Právní názor soudu nelze ponižovat na pouhou „námitku“ (jak žalovaný uvádí ve svém vyjádření k žalobě), o níž by správnímu orgánu bylo v dalším řízení umožněno uvážit, tj. kterou by žalovaný mohl i odmítnout, ale je třeba na něj nahlížet jako na pravidlo, jež je určujícím pro další kroky správního orgánu i pro úvahy, o něž bude správní orgán opírat závěrečné hodnocení zjištěných skutkových okolností. Prolomení povinnosti správního orgánu být vázán právním názorem soudu přichází v úvahu výjimečně, a to pouze tehdy, pokud v průběhu dalšího správního řízení po zrušení rozhodnutí správního orgánu byla učiněna nová skutková zjištění nebo pokud došlo ke změně právní úpravy, podle níž má být věc posuzována. V této právní věci však žádná z uvedených výjimek v úvahu nepřichází. Neřídil-li se žalovaný právním názorem soudu, podle něhož ze skutkového stavu, jak byl žalovaným zjištěn, nevyplývá, že by se žalobce vytýkaného jednání dopustil, a bez doplnění dokazování se omezil na polemiku s takto vyřčeným právním názorem soudu, resp. znovu ve svém opětovném rozhodnutí popsal, na základě jakých úvah dospěl k opačnému názoru, nezbývá Nejvyššímu správnímu soudu, než žalobci v jeho žalobní námitce přisvědčit. Nerespektování právního názoru soudu je totiž samo o sobě důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost.

Ze shora uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému podle § 78 odst. 4 s. ř. s. k dalšímu řízení.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci, který měl ve věci úspěch, bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení v částce 4650 Kč - zaplacení soudního poplatku v částce 1000 Kč a odměna právnímu zástupci v částce 3650 Kč (odměna 3500 Kč podle § 11 vyhl. č. 484/2000 Sb. a náhrada hotových výdajů 2 x 75 Kč podle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů); žalovanému byla k zaplacení stanovena přiměřená lhůta. Žalovanému právo na náhradu nákladů nenáleží.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. září 2004

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu